

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2011

441/2011

Laki

rikoslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 12 §:n 2 momentin 2 kohta, 8 luvun 5 §:n 1 momentti, 9 luvun 1 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentin johdantokappale, 17 luvun 25 §, 18 luvun 1 §:n 3 momentti, 20 luvun 11 ja 12 §, 21 luvun 16 §, 24 luvun 12 §, 25 luvun 9 §, 28 luvun 15 §:n 1 momentti, 30 luvun 12 §, 32 luvun 13 §, 35 luvun 6 §, 36 luvun 8 §:n 1 momentti, 38 luvun 10 §, 39 luvun 9 §:n 1 momentti, 48 a luvun 5 §:n 1 momentti sekä 49 luvun 6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 12 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 205/1997, 8 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 297/2003, 9 luvun 1 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 32 luvun 13 § laissa 61/2003, 17 luvun 25 § sekä 20 luvun 11 ja 12 § laissa 563/1998, 21 luvun 16 § laissa 1082/2010, 24 luvun 12 § laissa 531/2000, 25 luvun 9 § laissa 578/1995, 28 luvun 15 §:n 1 momentti laissa 614/2002, 30 luvun 12 § laeissa 769/1990, 467/2006 ja 641/2009, 35 luvun 6 § ja 36 luvun 8 §:n 1 momentti laissa 769/1990, 38 luvun 10 § laeissa 578/1995 ja 540/2007, 39 luvun 9 §:n 1 momentti laissa 317/1994, 48 a luvun 5 §:n 1 momentti laissa 515/2002 ja 49 luvun 6 § laissa 822/2005, seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

12 §

Valtakunnansyyttäjän syytemääräys

Valtakunnansyyttäjän määräys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos:

2) rikos on tehty Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa ja tekopaikan asianomainen syyttäjä on esittänyt pyynnön rikok-

sen käsittelemisestä suomalaisessa tuomioistuimessa;

8 luku

Vanhentumisesta

5 §

Menettely syyteoikeuden vanhentumisajkaa jatkettaessa

Syyteoikeuden vanhentumisajan jatkamisesta päättää se tuomioistuin, jossa syyte ri-

koksesta voitaisiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun mukaan tutkia. Hakemuksen vanhentumisajan jatkamisesta voi tehdä syyttäjä sekä asianomistaja, jos hänellä on mainitun lain 1 luvun 14 §:n 1 tai 2 momentissa tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeus ajaa syytettä rikoksesta. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ennen vanhentumisajan päättymistä.

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

1 §

Soveltamisala

Yhteisö, säätiö tai muu oikeushenkilö, jonka toiminnassa on tehty rikos, on syyttäjän vaatimuksesta tuomittava rikoksen johdosta yhteisösakkoon, jos se on tässä laissa säädetty rikoksen seuraamukseksi.

7 §

Rangaistusvaatimuksen tekemättä jättäminen

Syyttäjä saa jättää rangaistusvaatimuksen oikeushenkilöä vastaan tekemättä, jos:

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

25 §

Syyteoikeus

Jos ilkeällä ei ole rikottu yleistä järjestystä, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi. Syyttäjä ei saa nostaa syytettä myöskään 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainitusta sukupuolisiveellisyyttä loukkavasta markkinoinnista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

18 luku

Rikoksista sukuoikeuksia vastaan

1 §

Tässä mainitusta rikoksesta älköön syyttäjä tehdä syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi taikka oikeudessa hakenut aviosopimuksen tahi avioliiton purkamista.

20 luku

Seksuaalirikoksista

11 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 3 tai 4 §:ssä eikä 5 §:n 1 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitetuista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

12 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 1 §:ssä, 5 §:n 2 momentissa tai 6 §:ssä tarkoitetun rikoksen asianomistaja omasta vakaasta tahdostaan pyytää, ettei syytettä nostettaisi, syyttäjällä on oikeus jättää syyte nostamatta, jollei tärkeä yleinen tai yksityinen etu vaadi syytteen nostamista.

21 luku

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

16 §

Syyteoikeus

Syyttäjä saa nostaa syytteen lievistä pahoinpitelystä vain, jos asianomistaja ilmoittaa rikoksen syytteeseen pantavaksi taikka teko on kohdistunut:

1) kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön;

2) tekijän aviopuolisoon tai entiseen aviopuolisoon, sisarukseen tai sukulaiseen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa taikka henkilöön, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan henkilökohtaisen suhteen takia hänelle läheinen; taikka

3) henkilöön hänen työtehtäviensä vuoksi eikä rikoksentehtäjä kuulu työpaikan henkilöstöön.

Syyttäjä saa nostaa syytteen vammantuotuksesta vain, jos asianomistaja ilmoittaa rikoksen syytteeseen pantavaksi.

24 luku

Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaamisesta

12 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä kotirauhan rikkomisesta, törkeästä kotirauhan rikkomisesta, julkisrauhan rikkomisesta, salakuunte-
lusta, salakatselusta eikä salakuuntelun ja salakatselun valmistelusta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä yksityiselämää loukkaavasta tiedon levittämisestä, kunnianloukkauksesta eikä törkeästä kunnianloukkauksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi. Valtakunnan-syyttäjä voi kuitenkin antaa määräyksen syytteen nostamisesta, jos rikos on tapahtunut joukkotiedotusvälinettä käyttäen ja erittäin tärkeä yleinen etu vaatii syytteen nostamista.

Edellä 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun rikoksen voi ilmoittaa syytteeseen pantavaksi kuolleen henkilön leski, sisarus, sukulainen suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa taikka vainajan kanssa yhteisessä taloudessa elänyt tai muu henkilö, jolle vainaja oli erityisen läheinen.

25 luku

Vapauteen kohdistuvista rikoksista

9 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tuottamuksesta vapaudenriistosta, laittomasta uhkuksesta eikä pakottamisesta, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi tai ellei laittoman uhkauksen tai pakottamisen tekemiseen ole käytetty hengenvaarallista välinettä taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä lapsen omavaltaisesta huostaanotosta, jos se olisi vastoin lapsen etua. Ennen syytteen nostamista on kuultava sen kunnan sosiaalilautakuntaa, jossa lapsella on asuinpaikka tai jossa lapsi oleskelee tai jolla muuten ilmeisesti on parhaat tiedot lapsesta.

28 luku

Varkaudesta, kavalluksesta ja luvattomasta käytöstä

15 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 3, 6—9, 9 c eikä 10—12 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

30 luku

Elinkeinorikoksista

12 §

Syyteoikeus

Syyttäjän on ennen markkinointirikosta koskevan syytteen nostamista varattava kulluttaja-asiamiehelle sekä ennen alkoholijuo-

man markkinointirikosta koskevan syytteen nostamista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Tuomioistuimen on markkinointirikosta ja kilpailumenettelyrikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava kuluttaja-asiamiehelle sekä alkoholijuoman markkinointirikosta koskevaa asiaa käsitellessään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 eikä 4—6 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

32 luku

Kätkemis- ja rahanpesurikoksista

13 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä kätkemisrikoksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

35 luku

Vahingonteosta

6 §

Syyteoikeus

Jos 1 tai 3 §:ssä tarkoitetun rikoksen kohteena on ollut ainoastaan yksityinen omaisuus, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

36 luku

Petoksesta ja muusta epärehellisyydestä

8 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä lievistä petoksesta eikä luottamusaseman väärinkäy-

töstä, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

38 luku

Tieto- ja viestintärikoksista

10 §

Syyteoikeus

Jos salassapitorikoksen tai salassapitorikokuksen kohteena on yksityisen henkilökohtaisia tai taloudellisia oloja taikka elinkeinoa koskeva seikka, syyttäjä ei saa nostaa syytettä tästä teosta, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi taikka ellei rikoksenteikijä rikoksen tehdessään ole ollut yleistä posti- tai teletoimintaa harjoittavan laitoksen palveluksessa taikka erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä viestintäsalaisuuden loukkauksesta, törkeästä viestintäsalaisuuden loukkauksesta, tietojärjestelmän häirinnästä, tietomurrosta tai suojauksen purkujärjestelmärikoksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai ellei rikoksenteikijä rikosta tehdessään ole ollut yleistä posti- tai teletoimintaa harjoittavan laitoksen palveluksessa taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjän on ennen henkilörekisteriin kohdistuvaa salassapitorikosta, salassapitorikkomusta, viestintäsalaisuuden loukkausta, törkeää viestintäsalaisuuden loukkausta tai tietomurtoa taikka henkilörekisteririkosta koskevan syytteen nostamista kuultava tietosuojavaltuutettua. Tuomioistuimen on tällaista rikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

39 luku

Velallisen rikoksista

9 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä velallisrikoksesta eikä velkojansuosinnasta, ellei

asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

48 a luku

Luonnonvararikoksista

5 §

Syyteoikeus

Jos kalastusrikoksella, metsästysrikoksella tai laittoman saaliin kätkemisellä on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

49 luku

Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamisesta

6 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tämän luvun 1—3 tai 5 §:ssä tarkoitettua rikoksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Tämä laki tulee voimaan 17 päivänä toukokuuta 2011.

Oikeusministeri *Tuija Brax*